

Namminersorlutik Oqartussat iluanni aammalu suliffeqarfiit Namminersorlutik Oqartussat pigisaasa iluanni atorfilittat qullersaasa tullersortaasalu 60 – 70 %-ii piginnaasaqarnikkut tulluartut marlunnik oqaaseqartuunissaat anguniarlugu ukiut qulit ingerlaneranni sulisussarsiuksinermut tunngaveqartitsisussamik atorfinitsitsisarnermut aalajangersimasumik anguniagaqarnissamut periusissioinnissamut, ilinniartitaanermullu ilinniaqqinnermullu periusissiamik UPA 2017 sioqqullugu Naalakkersuisut saqqummiussaqaqqullugit peqquneqarnissaannik Inatsisartut aaliangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Peter Olsen, Inuit Ataqatigiit)

Akissuteqaat

(Aningaasaqarnermut Aatsitassanullu Naalakkersuisoq)

Naalakkersuisut siunnersuummut qujapput. Naalakkersuisut isumaqarput Kalaallit Nunaanni inuiaqatigiit ineriartornerani apeqqut pingaarutilerujussuaq siunnersuuteqartup saqqummiukkaa, tassalu pisortat allaffeqarfiini sulisunik piginnaaneqarluartunik atorfinitsitsisarnermut tunngasoq.

Naalakkersuisut isumaqarput kalaallit oqaasiisa nunarput tamakkerlugu inuusuttunit utoqqarnillu uummaarissumik atorneqarnerat nuannaarutissaasoq. Kalaallisut oqaatsivut eqeersimaartumik innuttaasunit tusagassiorfinnillu ulluinnarni atorneqarput, taamaasillunilu oqaaserput ajunngitsumik pitsaasumillu ineriartortinneqarsinnaasimapput, oqaatsillu eqqarsaatigalugit Kalaallit Nunaat nunat inoqqaavi allat eqqarsaatigalugit maligassiuksutut inissisimalersimalluni.

Kaallallit oqaasiisa ilisarnaatigaat nukittuumik uummaarissumillu inissisimaneq – taamatullu nalinginnaasumik ilisimaneqarpoq, innuttaaqatitta allatut oqaasillit inissaqartitsilluarnerput, tassani aamma danskisut oqaaseqartut eqqarsaatigalugit. Tamanna aamma pisortatut atorfillit eqqarsaatigalugit atuuppoq..

Pisortat ingerlatsineranni ileqqorissaarnissaq eqqarsaatigalugu tunngaviatigut malitassaq tassaavoq atorfik inuttaqartinneqanngitsoq qinnuteqartumit piginnaasaqarnerpaamit inuttalerneqartussaasoq. Nunatta kulturianik, oqaasiinik inuiaqatigiinnilu pissutsinik allanik ilisimasaqarluarnissaq uani pingaaruteqarpoq. Pisortat sulisussarsiorlutik allagarsiuttagaasa amerlanersaani kalaallit oqaasiannik kulturianillu ilisimasaqarneq oqimaalutaanermi pingaaruteqartutut igineqartarnera allasimasareerpoq.

Atorfinni pineqartumi suliassanut tunngatillugu qinnuteqartup suliatigut inuttullu pisinnaasai ataatsimut naliliiffigalugit piukkunneqarnerpaaq atorfinitsinneqartarpoq.

Oqartussaallutik atorfinitsitsisusut taakkuupput atorfinnik inuttassarsiuksinermi ilusilersuillutillu qinnuteqartup pisinnaasaanut piunnaasaqartussat. Oqartussaasullu

ataasiakkaat taakkuupput atorfinitsitsinermut ataatsimiititaliaq peqatigalugu qinnuteqartup pisinnaasaanik naliliisussat, taakkununga ilanngullugit oqaatsinik piginnaasaqarneq kiisalu kulturitsinnut inuiaqatigiussutsitsinnullu ilisimasaqarneq.

Sammissamut eqqaasannut atatillugu, aamma Naalakkersuisunut taassallugu pingaaruteqarpoq, atorfinitsitsisarnerup pitsanngorsaaffiginissaa eqqarsaatigalugu Naalakkersuisut sulisitsisutut arlalinnik suliniuteqartareerput, ilaatigut makkunatigut:

- Sulisut oqaatsinik pikkorissarnissaanik neqeroorfigineqartarput
- Pisortat ineriartornissamut pikkorissarnissamut neqeroorfigineqartarput
- Pisortassatut piukkunnaatillit nunaqavissut siunissami pisortanngorsinnaanissaat siunertaralugu pikkorissarnissamik neqeroorfigineqartarput
- Sulisussarsiornermi periusissatut pilersaarut sulisunut Kalaallit Nunaannut immikkut attuumassutilinnut tulluarsagaq
- Kalaallit qaffasissumik ilinniagallit atorfinissinnaanissaat siunertaralugu suliffissanik saqummersitsinernik ukiut tamaasa ingerlatsisoqartarpoq

Suliffeqarfiit Naalakkersuisoqarfiit ataanni inissisimasut aammalu suliffeqarfiit namminersortitat sulisui suliniutini siuliani pineqartuni peqataanissaminnut periarfissaqartinneqarput.

Siunnersuuteqartup § 37 naapertorlugu apeqqutaanut nr. 2016-207-mut atatillugu akissummi, Naalakkersuisut siusinnerusukkut erseqqissaatigereerpaat, Naalakkersuisut nalileraat, apeqqutigineqartut ilinniartitaanerit ilusiligaanerannik pissuteqartut aamma pisortat kalaallinit kingoqqisut inuiaqatigiit piginnaasaat annertusiartortillugit amerliartussasut. Naalakkersuisut pingaartillugu erseqqissaatigivaat taamatut ineriartornerup pinissaa aalajangersimasunik ukiulersorneqarsinnaanngitsaq.

Siunnersuuteqartup § 37 naapertorlugu apeqqutaanut nr. 2015-300-mut atatillugu akissummi, Naalakkersuisut ilisimatitsissutigaaat direktørit Naalakkersuisoqarfinnilu pisortat marluinnik oqaasillit qassiuneri erseqqissumik oqaatigineqarsinnaanngitsut, Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfimmi atorfillit oqaatsitigut piginnaasaat aammalu atorfillit oqaluttariarsorluni allattariarsorlunilu oqaatsinik assigiinngitsunik piginnaasaat nalunaarsorneqarneq ajormata. Taamaattorli ilisimatitsissutigineqarsinnaasoq atorfillit pineqartut ilaat danskit kalaallisullu assigiinngitsunik qaffasissusilinnik oqalussinnaassuseqartut tamanit ilisimaneqartoq. Tamatuma saniatigut oqaatigineqarsinnaavoq, pisortat qullersaasut ilarparujussui nunatsinni ukiuni qulikkaani arlalinni najugaqarsimallutillu sulisimammata – taamaattumillu inuiaqatigiinni inooqataaffimmini ilaalivissimallutik,

Inatsisartut UPA2016/36-imi akuersissutigaaat Naalakkersuisut UPA2017-imi saqummiunneqartussamik nalunaarusiamik suliaqarnissaat, tassani ersersinniarneqassallutik pisortani atorfinitsitsinernut atatillugu kalaallit oqaasiisa, kulturiata inuiaqatigiinnilu pissutsit allat ilisimasaqarfigineqarnissaasa qanoq iliornikkut qulakkeerqarsinnaanersut. Immikkoortumut pineqartumut tunngatillugu UPA 2016/36-imut akissuteqaami takuneqarsinnaasutut Naalakkersuisut suliamut tassunga ilaatillugu nalilerniarpaat inuit piginnaatitaaffii eqqarsaatigalugit Kalaallit Nunaata pisussaaffii eqqarsaatigalugit inuiaqatigiittut suut alaatsinaaffigisariaqarlugillu akuutittariaqarnerisigut, tassunga

ilanngullugit ikinnerussuteqartut oqaatsit atugaasa illersorneqarnissaanut piussaaffiit aammalu immikkoortitseqqusinninnermut tunngasut isumaqatigiissutit pisussaaffiliisut ilanngullugit eqqarsaatigalugit.

Pineqartumut tunngatillugu pisortani atorfinitsitsisarnerni kalaallisut oqaatsitta kulturitsinnik inuiaqatigiinnilu pissutsinik ilisimasaqarnissamik annertunerusumik pingaartitsisalersinnaanissamut tunngasut qanoq iliorluni pisinnaanissaasa ersersinneqaqqaarnissaat iliuusissanik nutaanik aallartitsisoqartinnagu nassuiaatip politikkikkut suliarineqarnera utaqqimaarnissaa Naalakkersuisunit pisariaqartutut isigineqarpoq. Nalunaarusiaq politikkikkut oqallisigineqareerpat oqallinnermit inerniliussat Qitiusumik Allaffeqarfimmi HR-periusissap aaqqissuuteqqinnerani Naalakkersuisunit ilanngullugit suliarineqassapput.

Tamakku tunngavilersuutigalugit aalajangiiffigisassatut siunnersuutip matuma itigartitsissutigineqarnissaa Naalakkersuisut inassutigaat.